

Nº 73

NÁDLER ISTVÁN (1938) M. No. 18., 1999

NÁDLER ISTVÁN (1938)

M. No. 18., 1999

Olaj, vászon † Oil on canvas, 160 x 119 cm
Jelezve hátoldalon † Signed on the reverse: Nádler István 1999 M. No. 18.

Kezdő ár † Starting price: 6 500 000 Ft / 16 456 EUR
Becsérték: 10 000 000 - 15 000 000 Ft
Estimate: 25 316 - 37 975 EUR

1. Dieter Honisch, Ulrike Honisch
és Nádler István Sümegen, 1999

2. Pierre Soulages: Peinture, 1972 magántulajdon

3. Norman Lewis: Eye of the Storm, 1973

Dieter Honisch – az esseni Folkwang Múzeum, majd a berlini Neue Nationalgalerie egykori igazgatója – 1968 óta követte nyomon és protezsálta Nádler István (Bak Imre és több magyar neoavantgárd művész) munkásságát. Ezzel együtt talán neki sikerült a legjobban megfogalmaznia ezutóbbi lényegét: *„Nádler képei egzisztenciális fajtájú élményképek. Nem a képet éljük meg, hanem a képért folytatott viaskodást és állandó küzdelmet. Nádler semmiféle eredményt nem mutat fel, hanem egy olyan állapot eredményét rögzíti, amelyben festészete pillanatnyilag épp leledzik. [...] Nem a motívum, a forma vagy a kép izgatja. Ami izgatja, az egyedül a festészet állapota, ez a festészet pedig messze eltávolodott mindenfajta intellektuális biztonsági hálótól. Művészete egyedül az ő művészete, hiányzik belőle bármiféle idegen jelentés töltete. Amennyire látom, Nádler – legalábbis a festészet felől nézve – jelenleg talán Magyarország legfontosabb festője. Rajta kívül talán senki sem szabadította meg a festészetet ilyen mértékben a tárgytól és a motívumtól, sőt még saját kifejezési szándékától is. Általában véve úgy tartják, a festészet képeket hoz létre. Ha egy tanár megkérdezi tanítványait, mit fest egy festő, akkor korrekt válaszuknak úgy kellene hangoznia: képet fest. De valóban így van? Ha azt mondanánk, a festő fest, akkor ez ellentétben állna felfogásunkkal. Bár ténylegesen ez a helyzet. Egy festő fest, de célja nem a kép, hanem a festészet maga.”*¹ Persze mindehhez – ahogy Honisch az előbb

idézett cikkében is írja – Nádler nem azonnal jutott el. Hosszú tanulási folyamat előzte meg míg a geometrikus formáktól eljutott a saját motívum megtalálásáig, majd utóbbi felszámolásáig a festészet felől, annak eszközeivel. Nádler végül a kilencvenes évek utolsó harmadában jutott el az abszolút festésiséghez. Az ún. kék-fekete képeket meditációs folyamat hívta életre (erre utal a címben is az M.), ami magyarázhatja a színek és formák feltűnő visszafogottságát. *„Távlati teret nyit a kék, szellemi magotartást hordoz; a fekete szín pedig transzcendens tartalmak közvetítője”* – nyilatkozta egyik interjújában a művész.² E sorozat képein az alap teljesen fekete (később fehér vagy szürke), amelyen egy kisebb, álló, kék téglalap van elhelyezve, kettéválasztva ezzel a képfelületet a függőleges középtengelye mentén bal és jobb oldalra. Nádler a kéket festőkéssel viszi fel az egyenletes feketére, így az márványszerű fénytörésekkel őrzi az átfedésbe kerülő festékfoltok nyomát. A harmadik képelem a kanyargó pászma, ami egy-két lendületes gesztussal felvitt széles ecsetvonás, amely a sorozat minden egyes darabjában más és más jel- vagy írásszerű lormát mulat. Pontosan követhető a mozgatsor, ami – jelen esetben – a kék téglalap felső közepétől indul, majd kanyargásával ki-be jár a képterekbe. Az ecset szőrszálainak nyoma ill-oll felcsillámlik, amik révén a megszilárdított, az örökkévalóságnak kimerevített spontán mozdulat egy más minőségű, transzcendens idősiséggel töltődik meg.

4. Nádler István

FÖLDES LÉNA

¹ Dieter Honisch: Nádler. In: *Élet és Irodalom* 1999. október 1., 18.

² Cibul Livia: Értelm és érzelem. Nádler István festőművész színről, formáról, be-ső ene-gárdi. In: *Vos Népe* 1999. szeptember 11., 8.